

Kodifikace – tricky shit

Obsah

Obsah.....	1
Spřežky.....	1
Tituly.....	1
Zkratky.....	2
Značky.....	2
Minuskulní.....	2
Majuskulní.....	2
Různý zápis.....	2
Jedno N.....	2
Dvě N.....	2
Jakoby / jako by.....	2
Shoda podmětu s přísudkem.....	2
S/Z.....	2
Spojovník.....	3
Použití.....	3
Velká písmena.....	3
Další případy místních názvů.....	4
Státy.....	4
Kraje.....	4
Další cypovinky.....	4
icí / ící.....	4
ící.....	4
ící.....	4
Random shit.....	4

Spřežky

vědecko-fantastický: podle vztahu: souradici >> spojovník pokud 1. konci na cko, sko, ně, ově; podradici >> bez spojovníku

žlutooranžový: odstín jedné barvy, pokud nevíme, preferovat

žluto-oranžový: kus je žlutý a kus oranžový

černobílý: vždy bez spojovníku, vždy jde o dvě barvy

dozlatova / do zlatova,

na shledanou: není dubleta

Moravskoslezský kraj, Jihočeský kraj, Kraj Vysočina, Českomoravská vrchovina, hlavní město Praha, kraj hlavní město Praha, Mariánské Lázně, Lázně Bohdaneč

česko-francouzský slovník: souřadící vztah

kulturněhistorický přehled: přehled o historické kultuře, *což je sice cypovina, ale prý to tak je...*

z hloubi: vždy s mezerou

z hluboka / zhluboka

s podivem / spodivem

z vnějška / zvnějška

Tituly

Za titulem vždy tečka, pro každé slovo majuskulní grafém (Magister = Mgr., Magister Artis = MgA.)

MgA.: magistr umění

Mgr.: magistr

Ing. (driv ing.): mělo by se to psát podle titulu, který ten člověk dosta, pokud nevíme, podle současné normy

PaedDr.: doktor pedagogiky

JUDr.: doktor obecného práva

RNDr.: doktor přírodních věd

RSDr.: doktor sociálních věd (Rozhodnutím Strany Doktor)

ThLic.: licenciát teologie

doc., prof.: jedině dva, které se píšou minuskulně

více na <http://www.pravidla.cz/tituly/>

Zkratky

Značky

Přírodovědné značky se píšou bez teček na konci.

m, km, ml, K: metr, kilometr, mililitr, Kelvin

Minuskulní

Pokud končí na vokál, tečka se za nimi nepíše, jinak vždy s tečkou a pokud obsahují více teček, za tečkou vždy mezera

č. p. / čp.

lat.

apod./ap.

m n. m.

Majuskulní

Zpravidla neobsahují minuskule, při čtení se hláskují a píší se zásadne bez teček.

KLDR, ČR, AV ČR: [ká el dé er], [čé er], [á vé čé er]

FF MU - Filozofická fakulta Masarykovy univerzity: názvy ústavů, fakult a universit se píší s velkým písmenem, oddělení se s velkým písmenem nepíšíou: **katedra matematiky**

Pokud obsahují minuskule, má to rozlišovací funkci:

MZ: Ministerstvo zdravotnictví

MZe: Ministerstvo zemědělství

Tečky v majuskulních zkratkách

L. S.: loco sigilli (=místo razítka)

P. T.: pleno titulo (v adrese místo oslovení nebo titulu)

N. B / NB: nota bene (mimoto, dokonce)

Různý zápis

hi-fi, Hi-fi, Hi-Fi, Hifi

Rh-faktor: kompositum

Rh faktor: adjektivum, substantivum

faktor Rh: Rh je v pozici přívlastku neshodného

Jedno N

dceřiná společnost, raný, jelení stopa, deník, viník, vinice: adjektiva od zvířat, od přičestí trpných (trojklaný, peřenoklaný (od přičestí klán slovesa klát)), adj. ze subst. příponou „ňný“ a sufixy -ík, -ice, -ina.

dceřiný je jedno n, protože podle **dcera + iný**

Dvě N

Odvozeniny sufixem „-ný“, „-ní“ od substantiv, jejichž kořen končí na „n“, „ň“ a výrazy od nich odvozené.

den – denní, holeň – holenní, stehno – stehenní, temeno – temenní, cena – cenný (cennější, nejčennější, cennost), jméno – jmenný

Jakoby / jako by

vypadá jakoby mladší

vypadal, jako by byl mladší: to „by“ je kondicionálová součást slovesa „být“, therefore musí být oddělené

Shoda podmětu s přísudkem

... **tancovali/y dívky a chlapci** - když je vícenásobný podmět v antepozici, může být **i/y** podle toho, co je blíže přičestí

maminka s chlapci stáli/a před obchodem: dubleta, protože chlapci nejsou v 1. pádě a nemusí tudíž být uchopeni za uši jako podmět

maminka a chlapci stáli před obchodem: není dubleta, anžto chlapci jsou v prvním pádě

S/Z

s+7 pád

z+2 pád

s+4 pád - starý akusativ

zjednat: zařídit × **sjednat**: domluvit

zpřičit = **vzpřičit**

zčásti: příslovce, **z části** = částečně

zběhlý - zkušený, sběhlý - desertovaný voják

ztrhat: zkritisovat, **strhat**: tapety

zcestovalý = **scestovalý**

spravit: opravit, spravit se (o kila) / **zpravit**: informovat

smotat vlnu dohromady / **zmotat**: poplést

shůry: **s hůry** (starý směr s hora dolů)

stlučený: z prken / **ztlučný**: muž

zchodit hory: chodit nahoru a dolů / **schodit**: dolů

zpaměti, **spatra**: vzdy dohromady

sdostatek: je toho dostatek, adv.

Spojovník

Jiné názvy: tīret, divis

(bez diakritiky, nechce se mi to přepisovat)

Použití:

- adjektivní komposita se souradícím poměrem, kde první slovo končí na sko, cko, ně, ově
  - lze si tam říci spojku 'a'
- komposita substantivní: propan-butan
  - **malíř-lakýrník**: zabyva se obojím
- chemik analytik - chemik, který se zabyva analysou
- spojení názvy obcí, kde se projevují oba názvy původních obou obcí
  - **Frýdek-Místek**
- rozlišení částí obcí:
  - **Ostrava-město, Brno-venkov**
- zkratky: **Rh-faktor** (kompositum) atd.. (viz radek kap. různý zápis zkratk)
- pojmenování žen, pokud mají dvě příjmení: **Libuše Olivová-Nezbedová**
- cizí slova: **play-off, ping-pong** (nebo **pingpong**)
- dvojice (e.g. autorská): **Grepl-Karlík**
- názvy v url: **nase-rec.cz //fuu, to si muzou delat jak chteji**
- data: **2013-04-04**: spojovník, nikoliv pomlčka
- rozdělení slabik: **pred-mět**
- pokud se na konci řádku rozdělí slovo, v němz měl spojovník být, tak se na dalším řádku spojovník opakuje

Velká písmena

Místní názvy (Budějovice), pokud jsou adjektivem, pak malé písmeno (brněnský kokot); pokud jsou jejich součástí administrativní pojmenování, jsou tato s minuskulí, kromě **výjimek** (státy)

chrématonyma: názvy předmětu nebo instituci (knihy, fakulty)

antroponyma: pojmenování osobní

U místních názvů skládajících se z

- předložky a substantiva se píše obojí s velkým písmenem
  - o **Do Luk, K Rybníčku, náměstí Mezi Zahrádkami**
- předložky, substantiva a adjektiv se píše subst. s malým písmenem, pokud není samo vlastním jménem
  - o **K Lesnímu divadlu, Na Staré vinici**
  - o **K Novému Spořilovu, K Novému Bubenči**
- obecného (/administrativního) jména a pojmenování píše velké písmeno za obecným jménem
  - o **náměstí Chuchelských bojovníků, náměstí Přemysla Otakara II, náměstí Svobody, náměstí Bratří Synků, náměstí Kpt. Jaroše**
  - o **ostrov Svaté Heleny, mys Dobré naděje, dům U Dvou slunců, dům U Černé Matky Boží, galerie Dům U Černé Matky Boží**

Další případy místních názvů

sídliště jsou výjimka – všechno velké: **Sídliště Míru, Sídliště Jižní Město**

Bible kralická, Kralická bible

Děčínsko, Budějovicko, Brněnsko

Město Albrechtice a Město Touškov: jediná dvě města, která mají velké i M

pojmenování rytířských, mnišských a jiných řádů s malým písmenem

V případě zastávek a stanic se stává názvem i obecné jméno na začátku: **zastávka Náměstí Svobody**

Státy

Česká republika

Slovenská republika, Spojené státy americké, Dánské království, Pobřeží slonoviny.

Velké písmeno / velká písmena u dalších slov se píšou tehdy, jsou-li vlastními jmény:

Spolková republika Německo, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku nebo pro významové rozlišení: **Černá Hora** – na rozdíl od **Černá hora** (= název hory).

Výjimky

Republika Kazachstán, Republika Kosovo, Republika Tádžikistán, Republika Uzbekistán, Republika Kyrgyzstán

Obrácený slovosled

píše se velké písmeno u prvního slova: **Republika česká, ...je cosi prohnitého v Království dánském**

Kraje

Velké písmeno pouze u přídavného jména.

Jihočeský kraj, kraj Moravskoslezský

Výjimky

Kraj Vysočina, kraj hlavní město Praha

Další cypovinky

sametová revoluce, oranžová revoluce: podle barev to prej není s velkým
ale **Velká říjnová socialistická revoluce, Velká francouzská revoluce**
vítězný Únor

Škodovka, Škoda auto: závody

Škoda Felicie: oficiální název, odborný termín

felicie: obecný význam „koupil jsem si felicii“

Felicie: konkrétní odborné označení vozu

icí / ící

ící

pokud je to entita vykonávající danou činnost

kropící biskup: biskup, který kropí kytičky

světící biskup: biskup, který světí (*není ten biskup náhodou spíš nástroj určený ke svěcení?*)

muž hasící dům hasicím přístrojem

ící

pokud je to nástroj na vykonávání dané činnosti

kropící auto: auto, které je určeno ke kropení

světící kropenka: nástroj určený světícímu biskupovi ke svěcení

hasící přístroj

vařící voda: voda se vaří, ale neslouží k vaření, je to vlastnost substance

Random shit

tsunami/cunami:unami je česká transliterace, nutno držet se jednotnosti, pokud používám jména v české transliteraci, pak musím psát „unami“

šťastný nový rok (/Nový rok – *pokud mu přeji jen ten jeden den, do testu bych to nepsa být vámi*)

visutý most

vysutý pysk: dopředu

povinnost, povinen, povinný

komiks, comics, stadium, travesty show

jo-jo efekt

hracka jojo / jo-jo

bio potraviny / biopotraviny

busta / bysta [bista]

kniha pana Hlavici (podle vzoru paňáca, rikša)

vitamin / vitamín

ocún: dlouhe u bylo od puvodu, nedoslo ke zmene

fúze: v základni podobě, pokud se vytvori kompositum, pise se bez kvantity: **transfuze**

mánie: **automanie**

fobie

vagon / vagón: sufix on je dubletni

šampon: pouze kratce

sezona / sezóna: dublet

měkký, měkounký, měkoučký, měkčí

Máca, koho čeho **Máci** podle **paňác**, koho čeho **paňáci**

Mistr jako umělec, **mistr** jako titul

superstar / Superstar: dublet

č. p. 1046: u čísel ulic se mezery nepíšou

lidičky: sklonuje se podle vzoru žena, ale je to maskulinum zivotne

slanečci byli nasoleni (a ne **nasolené**): výhradne spisovny tvar jmenny, protože je to pasivni tvar vytvoreny pasivni

mikrobi, probionti, bacili: muze byt i nezivotne

DPH se zvýšilo / zvýšila: dublet

maňásci / maňásky: dublet

houby mohou byt zivotne i nezivotne (**křemenáče / křemenáci**)